CENTRALNA KOMISJA EGZAMINACYJNA

Arkusz zawiera informacje prawnie chronione do momentu rozpoczęcia egzaminu.

Układ graficzny © CKE 2013

UZUPEŁNIA ZDAJĄCY

KOD | **PESEL**

Miejsce na naklejkę z kodem

EGZAMIN MATURALNY Z FILOZOFII

POZIOM ROZSZERZONY

11 MAJA 2015

Instrukcja dla zdającego

1. Sprawdź, czy arkusz egzaminacyjny zawiera 11 stron (zadania 1–11). Ewentualny brak zgłoś przewodniczącemu zespołu nadzorującego egzamin.
2. Rozwiązania i odpowiedzi zapisz w miejscu na to przeznaczonym przy każdym zadaniu.
3. Pisz czytelnie. Używaj długopisu/pióra tylko z czarnym tuszem/atramentem.
4. Nie używaj korektora, a błędne zapisy wyraźnie przekreśl.
5. Pamiętaj, że zapisy w brudnopisie nie będą oceniane.
6. Na tej stronie oraz na karcie odpowiedzi wpisz swój numer PESEL i przyklej naklejkę z kodem.
7. Nie wpisuj żadnych znaków w części przeznaczonej dla egzaminatora.

Godzina rozpoczęcia: 14:00

Czas pracy: 180 minut

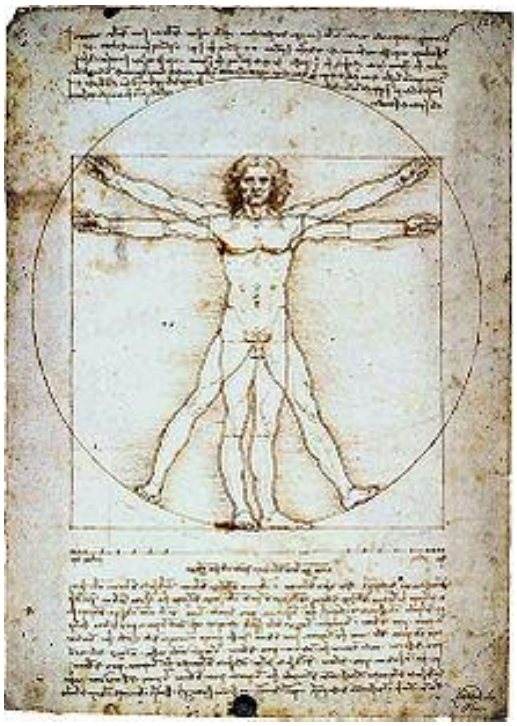
Liczba punktów do uzyskania: 50

Część I – (20 punktów)

Zadanie 1. *(2 pkt)*

Zamieszczony poniżej obraz to studium człowieka autorstwa Leonarda da Vinci.

Której szkole filozoficznej poszukującej odpowiedzi na pytanie: *czym jest piękno* najbliższa jest koncepcja Leonarda da Vinci? Podaj nazwę szkoły i uzasadnij swoją odpowiedź.

Leonardo da Vinci, *Człowiek witruwiański*, 1490 r.

Nazwa szkoły: .....

Uzasadnienie: .....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Zadanie 2. *(2 pkt)*

Odwołując się do metafory jaskini, przedstaw porządek poznania według Platona.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Zadanie 3. *(2 pkt)*

Jeden z dowodów na istnienie Boga wyprowadza tezę o Jego istnieniu z samego pojęcia Boga**.**

Zaznacz właściwe zakończenia następujących zdań:

1) **Jest to dowód**
   A. teleologiczny.
   B. epistemologiczny.
   C. aksjologiczny.
   D. ontologiczny.

2) **Autorem tego dowodu jest**
   A. św. Anzelm z Canterbury.
   B. św. Tomasz z Akwinu.
   C. św. Augustyn.
   D. św. Franciszek

Zadanie 4. *(2 pkt)*

Na podstawie tekstu wyjaśnij pojęcia: czyste rozumowanie, dialektyka.

Logika, nauka o myśleniu, tzn. o działaniu czystego rozumu, mogłaby zatem być skonstruowana czysto apriorycznie, dialektyka zaś przeważnie tylko aposteriorycznie, a mianowicie: bądź na podstawie uzyskanej doświadczalnie znajomości zakłóceń czystego rozumowania, które powstają wskutek indywidualnych różnic objawiających się podczas wspólnego myślenia dwóch rozsądnych istot, bądź też na podstawie znajomości środków, które stosują obaj dyskutanci przeciwko sobie, gdy każdy z nich chce przedstawić swój indywidualny sposób myślenia jako poprawny i obiektywny.

Artur Schopenhauer, *Erystyka czyli sztuka prowadzenia sporów*, Warszawa 1983.

czyste rozumowanie: .....

.....

.....

.....

dialektyka: .....

.....

.....

.....

.....

Zadanie 5. *(1 pkt)*

Podaj różnicę pomiędzy rozumowaniem dialektycznym a sofistycznym.

.....

.....

.....

.....

.....

Zadanie 6. *(2 pkt)*

Zaznacz formułę, która stanowi właściwe zakończenie zdania, oraz wyjaśnij jej sens.

Jean Paul Sartre twierdził, że człowiek jest jedynym bytem, którego

A. esencja poprzedza egzystencję.
B. egzystencja jest stworzona przez Boga.
C. egzystencja poprzedza esencję.
D. esencja jest stworzona przez Boga.

Wyjaśnienie: .....

.....

.....

.....

.....

.....

Zadanie 7. *(2 pkt)*

Do poniżej tezy filozoficznej sformułuj tezę przeciwną oraz argument na rzecz tezy przeciwnej.

Teza: Nasza wiedza jest wrodzona, a uczenie się to przypominanie jej sobie.

Teza przeciwna: .....

.....

.....

Argument: .....

.....

.....

Zadanie 8. *(4 pkt)*

Podkreśl nazwisko autora systemu ontologicznego, w którym kluczową funkcję pełni pojęcie *monady*, oraz te pojęcia, spośród podanych w tabeli, które charakteryzują monadę.

	Kartezjusz	Spinoza	Leibniz	
monada	byt materialny	substancja prosta	poza hierarchią	byt konieczny
	byt niematerialny	substancja złożona	element hierarchii	byt przypadkowy

Zadanie 9. *(1 pkt)*

Oceń prawdziwość poniższych zdań. Zakreśl literę *P*, jeśli zdanie jest prawdziwe.

1.	Zdaniem Barucha Spinozy istnieje tylko jedna substancja.	**P**
2.	*Wola życia* jest podstawową kategorią ontologiczną w filozofii Arthura Schopenhauera.	**P**
3.	Według Romana Ingardena właściwym środowiskiem człowieka jest natura.	**P**

Zadanie 10. *(2 pkt)*

1. Każdemu z podanych stanowisk etycznych przyporządkuj nazwiska ich przedstawicieli. Wybierz je spośród następujących:

Platon Protagoras Sokrates Tales Demokryt Nietzsche

Przedstawiciele stanowisk:

Absolutyzm etyczny: ..... , ...

Relatywizm etyczny: ..... , ...

2. Wybierz jedno z dwóch podanych wyżej stanowisk etycznych i sformułuj jego definicję.

Wybrane stanowisko: .....

Definicja: .....

.....

.....

.....

.....

Część II – (30 punktów)

Zadanie 11.

Napisz wypracowanie na temat:

Czy relatywizm etyczny jest realnym zagrożeniem dla kultury i kondycji człowieka? Rozważ, odwołując się do poglądów wybranych filozofów.

WYPRACOWANIE

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

BRUDNOPIS *(nie podlega ocenie)*